

Ekonomiczne aspekty kultury

w badaniach Urzędu Statystycznego w Krakowie

Dr Joanna Sanetra-Szeliga
Konsultant, Ośrodek Statystyki Kultury
Urząd Statystyczny w Krakowie

Kultura i ekonomia – rozwój badań i zmiany podejścia do kultury

- Przemiany polityki kulturalnej – od ery odbudowy powojennej do ery miasta kreatywnego
- Zmiana podejścia do kultury w Polsce
 - Transformacja ustrojowa
 - Akcesja do UE i wykorzystanie środków UE
- Początek badań: W. Baumol, W. Bowen „Performing Arts: The Economic Dilemma” (1966)

Czym jest kultura? Definicja na potrzeby statystyki

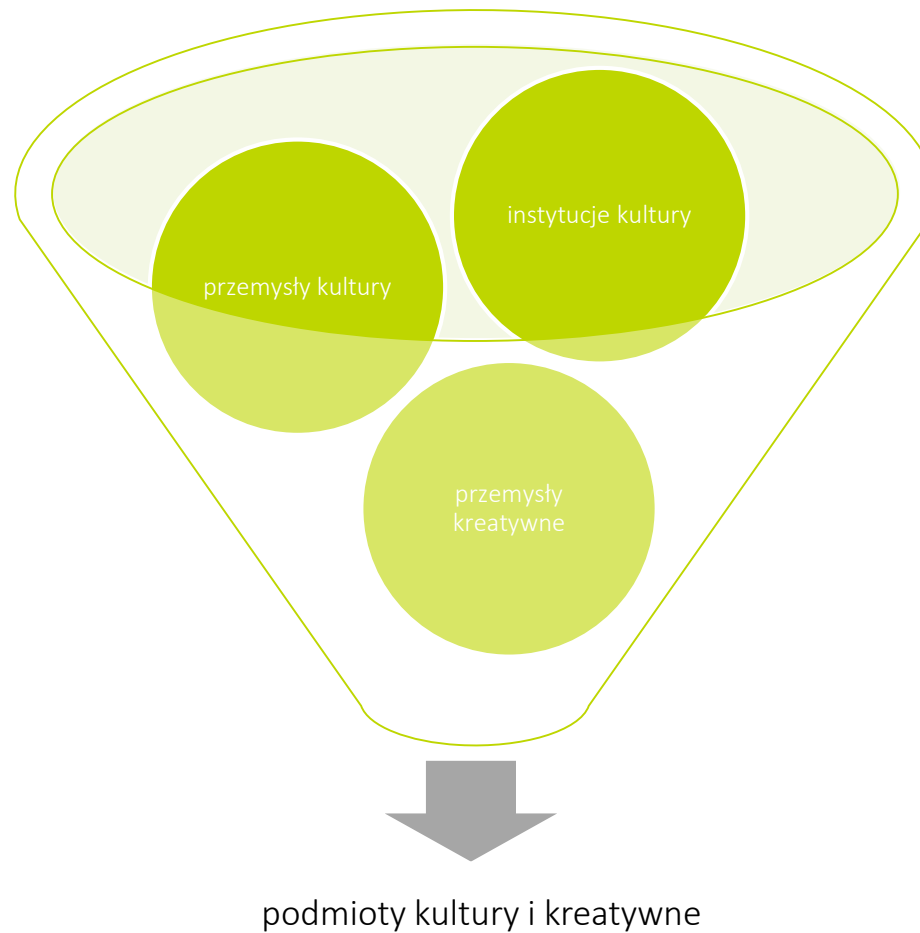
- Ujęcie funkcjonalne i instytucjonalne
- Tożsame z ujęciem kultury jako sektora gospodarki
- Kultura to różnorodne formy działalności kulturalnych i ich rezultaty (towary i usługi)

Praca metodologiczna „Ekonomiczne aspekty kultury”

Trzy komplementarne części:

- działalność podmiotów kultury i kreatywnych,
- międzynarodowa wymiana w zakresie dóbr i usług kulturalnych i kreatywnych
- wydatki na kulturę

Podmioty kultury

Klasyfikacje statystyczne a dziedziny kultury

- rodzaje działalności według klasyfikacji PKD 2007
- dobra w zakresie handlu zagranicznego według klasyfikacji CN
- usługi oraz pozostałe transakcje objęte sprawozdawczością z międzynarodowej wymiany usług (DNU-R)

Przyporządkowanie rodzajów działalności według klasyfikacji PKD 2007 do dziedzin kultury w zakresie działalności kulturalnej i kreatywnej

Dziedzina kultury	PKD 2007	
	klasa	nazwa klasy
Dziedzictwo kulturowe	91.02	Działalność muzeów
	91.03	Działalność historycznych miejsc i budynków oraz podobnych atrakcji turystycznych
Biblioteki i archiwa	91.01	Działalność bibliotek i archiwów
Książki i prasa	47.61	Sprzedaż detaliczna książek prowadzona w wyspecjalizowanych sklepach
	47.62	Sprzedaż detaliczna gazet i artykułów piśmiennych prowadzona w wyspecjalizowanych sklepach
	58.11	Wydawanie książek
	58.13	Wydawanie gazet
	58.14	Wydawanie czasopism i pozostałych periodyków
	63.91	Działalność agencji informacyjnych
	74.30	Działalność związana z tłumaczeniami
Sztuki wizualne	74.10	Działalność w zakresie specjalistycznego projektowania
	74.20	Działalność fotograficzna
	90.03	Artystyczna i literacka działalność twórcza
Sztuki performatywne	32.20	Produkcja instrumentów muzycznych
	90.01	Działalność związana z wystawianiem przedstawień artystycznych
	90.02	Działalność wspomagająca wystawianie przedstawień artystycznych
	90.04	Działalność obiektów kulturalnych
Sztuki audiowizualne i multimedia	47.63	Sprzedaż detaliczna nagrań dźwiękowych i audiowizualnych prowadzona w wyspecjalizowanych sklepach
	58.21	Działalność wydawnicza w zakresie gier komputerowych
	59.11	Działalność związana z produkcją filmów, nagrań wideo i programów telewizyjnych
	59.12	Działalność postprodukcyjna związana z filmami, nagraniami wideo i programami telewizyjnymi
	59.13	Działalność związana z dystrybucją filmów, nagrań wideo i programów telewizyjnych
	59.14	Działalność związana z projekcją filmów
	59.20	Działalność w zakresie nagrań dźwiękowych i muzycznych
	60.10	Nadawanie programów radiofonicznych
	60.20	Nadawanie programów telewizyjnych ogólnodostępnych i abonamentowych
	77.22	Wypożyczanie kaset wideo, płyt CD, DVD itp.
Architektura	71.11	Działalność w zakresie architektury
Reklama	73.11	Działalność agencji reklamowych
Rękodzieło artystyczne	–	–
Edukacja artystyczna	85.52	Pozaszkolne formy edukacji artystycznej

Wskaźniki obrazujące kondycję podmiotów kultury i kreatywnych w 2014 r.

Lp.	Nazwa wskaźnika	Wartość wskaźnika
1.	Udział liczby podmiotów kultury i kreatywnych w liczbie podmiotów niefinansowych	5,2%
2.	Udział przychodów ogółem podmiotów kultury i kreatywnych w przychodach ogółem podmiotów niefinansowych	1,9%
3.	Udział kosztów ogółem podmiotów kultury i kreatywnych w przychodach ogółem podmiotów kultury i kreatywnych	93,7%
4.	Udział wartości dodanej generowanej przez podmioty kultury i kreatywne w wartości dodanej generowanej przez podmioty niefinansowe	2,7%
5.	Udział liczby pracujących w podmiotach kultury i kreatywnych w liczbie pracujących w podmiotach niefinansowych	3,3%
6.	Udział przeciętnego zatrudnienia w podmiotach kultury i kreatywnych w przeciętnym zatrudnieniu w podmiotach niefinansowych	2,7%
7.	Udział wynagrodzeń brutto w podmiotach kultury i kreatywnych w wynagrodzeniach brutto w podmiotach niefinansowych	3,0%
8.	Udział wartości importowanych dóbr kulturalnych i kreatywnych w imporcie dóbr ogółem	0,4%
9.	Udział wartości eksportowanych dóbr kulturalnych i kreatywnych w eksporcie dóbr ogółem	0,7%
10.	Udział wartości importowanych usług kulturalnych i kreatywnych w imporcie usług ogółem	5,2%
11.	Udział wartości eksportowanych usług kulturalnych i kreatywnych w eksporcie usług ogółem	4,8%
12.	Udział wydatków publicznych na kulturę w wydatkach publicznych ogółem	2,1%
13.	Udział wydatków gospodarstw domowych na kulturę w wydatkach gospodarstw domowych ogółem (na 1 osobę w gospodarstwie domowym)	2,4%

Praca metodologiczna „Satelitarny Rachunek Kultury”

- Cel: kreślenie rzeczywistej roli obszaru kultury w gospodarce narodowej poprzez przedstawienie jego wkładu w tworzenie PKB, ze szczególnym uwzględnieniem jego udziału w tworzeniu wartości dodanej brutto
- Prezentacja wyników szacunku satelitarnego rachunku kultury za lata 2010-2012
- Metodologia bazująca na rekomendacjach grupy roboczej ESSnet-Culture.
- Działalność kulturalna to:
różne rodzaje działalności oparte na wartościach kulturalnych lub stanowiące ekspresję artystyczną, zarówno o charakterze rynkowym, jak i nierynkowym, posiadające lub nieposiadające cech handlowych, prowadzone przez osoby fizyczne, przedsiębiorstwa, organizacje, instytucje, amatorów lub profesjonalistów

Dziedziny kultury w satelitarnym rachunku kultury

Główne kategorie wynikowe satelitarne rachunku kultury

Wyliczenia poprzez opracowanie rachunków: produkcji oraz tworzenia dochodów w kulturze, w tym następujące transakcje ekonomiczne:

- produkcja globalna,
- zużycie pośrednie
- wartość dodana brutto
- koszty związane z zatrudnieniem
- nadwyżka operacyjna brutto
- pozostałe podatki związane z produkcją minus pozostałe dotacje związane z produkcją

Główne kategorie wynikowe satelitarne rachunku kultury

Równocześnie w ramach rachunku wykorzystania dochodów do dyspozycji oraz rachunku nabycia aktywów niefinansowych, wyliczane są:

- spożycie,
- akumulacja brutto,
- eksport netto czyli eksport minus import.

Statystyka kultury – wyzwania

- Luki w dostępności danych, np.:
 - wydatki na kulturę ze strony przedsiębiorstw (sponsoring albo zakupy dzieł sztuki jako inwestycji) i sektora pozarządowego
 - działalność kościołów i związków wyznaniowych w sferze kultury
- Rosnąca waga działalności kulturalnej prowadzonej poprzez Internet (częściowe dane)
- Cały czas zmieniający się przedmiot badań wynikający z szybkich zmian technologicznych oraz zmiany stylu życia

Dziękuję za uwagę!

Joanna Sanetra-Szeliga
Konsultant, Ośrodek Statystyki Kultury
Urząd Statystyczny w Krakowie